

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 5

30. ledna 2022

Cena: 10 Kč

K výsledkům sčítání lidu

Ve čtvrtek 13. ledna 2022 byly zveřejněny výsledky sčítání lidu, které se uskutečnilo na jaře minulého roku. Byla tam i otázka na víru lidí, která se zodpovídala nepovinně. Z celkového počtu 10 524 167 obyvatel odpovědělo 1 374 285, že jsou věřící, a zároveň se přihlásilo k některé z církví. K Církvi československé husitské se přihlásilo 23 610 věřících. Je tak na třetím místě. Oproti stavu z roku 2011 (39 229) tedy opět došlo k poklesu.

Rád bych poděkoval i těm, kteří se v tomto sčítání přiznali k Církvi československé husitské a dali najevo, že je jejich duchovním domovem. Především ale děkuji všem, kteří se modlí, navštěvují bohoslužby a dle svého nejlepšího vědomí a svědomí se snaží žít svůj (duchovní) život dle Božích přikázání. Ze své zkušenosti jsem si ověřil pravdivost rčení, že „kdo se nemodlí pravidelně, nemodlí se ani nepravidelně“. Děkuji těm, kdo nejsou lhotejní a nemyslí jen v termínech úspěchu, zisku, prospěchu apod., jak nám vštěpuje doba. Děkuji těm, kdo nemyslí jen na to, jak si zařídit své domy, zahrady, a myslí také na to, aby pěkně a důstojně vypadal i „jejich“ kostel, fara a zahrada. Děkuji těm, kdo jsou ochotni obětovat něco ze svého času i peněz a přijdou např. uklidit kostel, zamést listí, sníh, poptají se, jestli mohou něčím přispět a pomoci. Těm, kdo vyhlásí sbírku pro potřebné, navštíví nemocné, osamělé, zorganizují dětský tábor či setkání mládeže. Děkuji za činy smíření, slova pokoje, ohleduplnost a vzájemnost.

Pokud někdo vnímá církev jen jako instituci, jde o mylný dojem. To, doufám, vyplývá z předcházejících řádků. Víru nikdy nevměstnáme do čísel. Její hloubka je nespočítatelná, setkáváme se s tajemstvím, které nás proniká, přesahuje, nemůžeme a neumíme to organizačně navodit. Můžeme se však společně modlit, žít podle křesťanských zásad, vyjít vstříc. Být s Bohem a být spolu.

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!

Tomáš Chytil,
olomoucký biskup ČČSH

Nad zveřejněním prvních výsledků sčítání obyvatel 2021 ve vztahu k náboženství

Český statistický úřad již zveřejnil první výsledky sčítání obyvatel v České republice, které probíhalo v loňském roce. Nejprve se uvažovalo o tom, že ve formuláři bude zcela vypuštěna kolonka, týkající se náboženství. Ze strany představitelů Církve římskokatolické byl vysloven názor, aby se náboženství neuvádělo, neboť církev má své vnitřní statistiky. Naše církev zastoupená ústřední radou vyjádřila v dopise Českému statistickému úřadu mínění, aby bylo vyplnění této rubriky buď povinné nebo nebylo uváděno vůbec. Nakonec poslanci schválili, že tento údaj v dotazníku byl ponechán, když tam již byl při minulých sčítáních a stát by tak přišel o významný údaj.

Každá náboženská obec naší církve si vede evidenci svých členů a na základě údajů ve výkazech o činnosti a hospodaření se tvoří sumáře v rámci vikariátů, diecézí a celku církve. Ve své zprávě pro církevní zastupitelstvo vloni na podzim jsem uváděl podle našich vnitřních statistik tyto počty členů: v roce 2019 se vykazovalo celkem 49 128 členů a v r. 2020 jich bylo uváděno 44 800. Z toho Brno 7099 – 6947, Hradec Králové 14 342 – 13 116, Olomouc 6 947 – 5815, Praha 15 436 – 14 912, Plzeň 5304 – 4010. To jsou naše vnitřní statistiky, které se odlišují od výsledku zjištěného při sčítání obyvatel.

Podíváme-li se na zveřejněné údaje, tak se v nich potvrzuje trend, že dochází k odklonu od tradičních organizovaných církví, tzv. lidových církví, a to se týká jak Církve římskokatolické, Českobratrské evangelické, tak také naší Církve československé husitské. Církve římskokatolická má nyní celkem 741 019 těch, kteří se k ní přihlásili z celkového počtu 10 524 167 obyvatel. K Českobratrské církvi evangelické se přihlásilo 32 577 obyvatel a k naší Církvi československé husitské 23 610 obyvatel. Těch, kteří uvedli, že jsou věřící, ale k žádné církvi nebo náboženské

Dokončení na str. 3

Jsme tu, abychom byli

Všichni - být v různé míře a různými způsoby - jsme definováni rolími, které se váží k našim jménům. Když se chci někomu představit, povím, jak se jmenuji a co dělám. Avšak žádná role, kterou v životě zastáváme, nás nemůže beze zbytku pojmut a charakterizovat. Pokud se nezdramě ztotožníme s funkcemi, jež vykonáváme, život se nám omezí na únavné a vyčerpávající úsilí vytvářet a udržovat si vlastní obraz před druhými lidmi. Tím se ale ocitáme „mimo obraz“, mimo život v jeho celistvosti a plnosti. Biblický obraz pro ničím nezredukovaný život, obraz, do něhož si nás přeje „zasadit“ Ježíš, se nazývá „Boží království“.

I na Ježíše jsme si navykli nahlížet skrze jeho „rolí“ Spasitele, přičemž si ovšem náplň té role kreativně upravujeme, aby Ježíš byl Spasitelem „na objednávku“, Mesiášem, jakého si zrovna přejeme. Zajímavé ale je, že když se Ježíš představuje, mluví spíše obrazně a nezdůrazňuje funkce a tituly, na nichž by si zakládal. Místo toho vykládá o sobě dost podivné věci: „Já jsem dveře“, „Já jsem chléb živý“, „Já jsem vzkříšení a život“, „Já a Otec jsme jedno“. Ježíš především ví, že JE. Nezapomíná BÝT. Žije bděle, vědomě, vnímavě vůči zázraku Bytí. On sám je ztělesněným zázrakem. Proto se představuje slovy „Já jsem“, což v hebrejském jazyce odpovídá významu svatého Božího jména Jahve!

Bůh je živé Bytí vědomě milující vše, co existuje. Ze zdroje tohoto Bytí vše vyvěrá a vyzařuje. Smyslem pozemské existence je obrátit se tvář v tvář ke zdroji a vrátit se k prameni. Rozpomenout se na to, odkud jsme vzešli a kam směřujeme. Zamilovat si „cestu věčného návratu“ a důvěřovat jí. Vracíme se do budoucnosti, kterou nám otevírá Bůh, cestou následování Krista, v němž se zjevuje, co je Bytí a co znamená doopravdy být.

Na té Cestě budeme často i bloudit a tápat a naslepo hmatat ve tmě. Oslepli jsme, neboť lpíme na svém obrazu, na rolích, co hrajeme, na funkcích, od nichž odvozujeme svou hodnotu. Jako nezkušený poutník mnohokrát klopytneme a padneme, ale s každým pádem a zraněním ztratíme kus falešné identity, část onoho vykonstruovaného „já“, které nám brání prohlédnout a ve světle Krista přijmout sebe sama takového, jaký jsem, a radovat se, že i „já jsem“, protože jsem v Kristu - a v Kristu žiji ve společenství se všemi, v jednotě se všim!

Dokončení na str. 3

Rozhovor s kaplankou Alenou Naimanovou

Jeví se Vám termín pastorační služby pro označení kaplanské služby. Jak na něj pohlížíte samotní kaplané?

Pojem pastorační (pastýřská služba) jistě vystihuje, o co v této službě jde. Jen si říkám, že charakter naší služby je specifický, protože je zaměřen ke všem lidem v nemocnicích a zařízeních, kde nemocniční kaplani pracují. Tato služba se týká pacientů/klientů, zdravotníků i rodinných příslušníků. Jde o poněkud jiný přístup, než je ten, který známe z našich náboženských obcí. Tam víme, ke komu přistupujeme – jsou to naši členové, kteří více méně tuší, co mohou od duchovního očekávat. V nemocnici jsou lidé, kteří většinou

nemají aktivní kontakt k některé církvi. I dnešní sedmdesátníci většinou vyrostli mimo církev, buď nemají žádné zkušenosti nebo se bojí, aby se ten kaplan s nimi nechtěl moc modlit nebo je nenutil konat jakési církevní úkony. Potkávám se ale také s věřícími lidmi, kteří jsou rádi, že někdo je ve víře posílí. Stává se (moji pacienti nejsou většinou moc pohybliví a mluvíme spolu na pokojích, kde bývají i další spolupacienti, 2–4), že náš rozhovor vyprovokuje (většinou kladný) zájem těch druhých. Někteří se rozpominají, že také kdysi chodili do kostela, modlili se s babičkou, ministrovali...

Všichni jsou rádi, že v této době, kdy jsou návštěvy blízkých

z rodiny zakázány, je navštívit někdo, kdo má na ně a jejich starosti čas.

S výhledem na působení církve třetího tisíciletí se nabízí myšlenka, že kategoriální pastorační se stane klíčovou, myslím vzhledem k tomu, jak blízko je kaplan člověku v krizových životních situacích, a zároveň k tomu, jak rozpačitý přístup k oficiální církvi se všemi jejími strukturami má postmoderní člověk... Jak to vidíte vy?

Vidím to přesně tak. Během své více než 51leté duchovenské služby jsem se setkávala často mimo církev s nepochopením duchovenské služby. Vzpomínám například, že

Dokončení na str. 3

Hrst vzpomínek na bratra faráře Milana Matyáše

Byl počátek roku 1969, poslední vzepětí národa po sebeupálení Palacha, a zdálo se, že naděje ještě stále žije... A do téhle rozjité atmosféry vstoupila akce, kterou připravoval náš bratr farář Milan Matyáš s českokrumlovským bratrem farářem Milonem Zemenem. Byl jsem náhodou ten víkend na návštěvě doma, a tak i já jsem se zúčastnil sobotního (nebo nedělního) odpoledne, kdy se v našem rudolfovském sboru konalo setkání pod názvem: **JE BŮH OPRAVDU MRTEV?**

Bylo to na počátku února a do sboru v Rudolfově přišlo tolik lidí, že byl naplněn a tehdejší katolický duchovní Miroslav Vlček musel sedět na schodech na kůr. Bratři faráři Milan a Miloň pak hovořili k mladým lidem, kteří přišli většinou z necírkevního prostředí. Nevím, jestli to bylo tou zvláštní atmosférou po Palachově pohřbu, ale kontakt byl navázán. A stalo se něco, co může být i dnes považováno za zázrak. Následující týden po tomto shromáždění se „začaly dít věci“. Ti, které oslovili oba duchovní a pro které bylo téma „Je Bůh opravdu mrtvý“ nové a zajímavé, přišli znovu na prvý mládežový večer v Husově síni. A stalo se, že přicházeli nejen oni, ale přiváděli i své přátele. Husova síň byla při těchto večerních setkáních jednou týdně naplněna. Probírala se nejen aktuální témata, ale významnou složkou večerů se stával i společný zpěv křesťanských písní. Netrvalo dlouho a vznikla i skupina, která se věnovala nácviku písniček. V té probuzené atmosféře, jak už to bývá, začaly spontánně vznikat i písně vlastní. Na návrh bratra českokrumlovského faráře, který také začal, i když v menší míře, pracovat s mládeží, dostala tato hudební skupina název Logos. Bratr Milan se stal pro mnohé mladé lidi autoritou. Dokonce to vedlo k tomu, že to bylo některým

rodičům podezřelé. Není také divu, že se někteří pak v počínající době tzv. normalizace začali obávat o budoucí uplatnění svých dětí. Pro mě to byla zvláštní nová zkušenost. Náhle tam, kam jsem se zdráhal již docházet na bohoslužby – tedy do mého domovského sboru, začali chodit někteří mí spolužáci i další mladí lidé. Nikdo je k tomu nenutil a přicházeli rádi a s nadšením. A náš farář pro ně byl člověk velmi zajímavý a inspirující... Tenkrát jsem se „vrátil“ do sboru, ačkoli jsem vlastně z něj z vnějšího pohledu nikdy neodešel. Všechno bylo najednou jiné a jakoby nové, zřejmě právě tím přílivem aktivního mládí. To už jsem si začínal plnit sny a plout na lodi, zatím pouze do Hamburku a zpět. Ale něco se změnilo, rád jsem se vracel, a to nejen domů, ale také do sboru. Pro mě vrstevníky byl můj farář zkrátka jen Milan (já sám jsem mu nikdy tykat nedokázal, i když mi to nabídl). Okolo byla normalizace v plném proudu a tzv. přituhovalo, ale na večerech mládeže bylo pořád ještě jaro. Politické tlaky už však působily, ale vnímal je zřejmě jen bratr farář, my jsme byli plni nadšení. Až za čas jsme zaznamenali odchody některých mladých lidí. Pro některé mladé kluky byla takovým přelomovým obdobím základní vojenská služba. Zkrátka doba si žádala své

a Husova síň přestávala být plná života a zpěvu při mládežových večerech - až pak přišla doba, kdy se nás scházelo deset místo dvaceti a „sestoupili“ jsme dolů do kanceláře. Ale pořád to bylo úžasné období. Po řešení základních otázek křesťanství nám totiž bratr farář nabídl jako téma mládežových večerů četbu a výklad Markova evangelia. Bylo to pro nás – ten ostatek mládeže – hrozně důležité, řekl bych ukotvující období. Každý večer se někdo pomodlil a četl perikopu z Marka a pak se snažil říci svůj názor – jak on tomu textu rozumí a pak teprve bratr farář doplňoval naše názory teologickým výkladem. V podstatě až v době probírání evangelia si člověk začal klást otázky – „mohu toto vůbec

přijmout?“, chci aby byl Pán Ježíš Pánem mého života? atd. Co vše se vlastně během těch několika let událo? Bylo toho hrozně moc. V mládeži vznikaly partnerské vztahy a posléze docházelo i k svatbám, Logos dál hrál a zpíval, i když v menší sestavě, někteří přestali přicházet na večery mládeže, ale objevili se i noví lidé... a zůstávali... Bratr farář pořádával velikonoční tzv. Mírové semináře mládeže – což byla však jen zástěrka pro takové malé „sjezdy“ mládeže z různých míst republiky, a posléze se začaly pořádat i letní pobyty v Železně Rudě s bohatým duchovním i kulturním programem. Tam se z bratra faráře stával Asan aneb „náčelník“, ač my jsme nebyli skauti. Nesmím opomenout neštěstí,

kteří se v tom největším mládežovém vzepětí stalo v rodině bratra faráře, když motorkář srazil na přechodu malou dcerku Haničku... Byla dlouho ohrožena na životě a když se, díky Bohu, pozdravila, musela ještě absolvovat nespočet operací a chirurgických zákroků...

OBDOBÍ ZRÁNÍ

Ještě je zapotřebí se zmínit o tom, jaké měl na nás „mládežníky“ bratr Milan nároky. On se nespokojoval s tím, že bychom jen tak povídali, co nás právě napadne. Vedl nás ke studiu křesťanské literatury a také základů teologie, zval do Rudolfova významné osobnosti naší církve k přednáškám a setkáním, například bratra Zdeňka Kučeru, bratra Zdeňka Trtíka, bratra patriarchu

Dokončení na str. 3

Nad Písmem

Prosíme, Pane, zůstaň s námi

L 4,21-30

Když to slyšeli, byli všichni v synagoze naplněni hněvem. Vstali, vyhnali ho z města a vedli ho až na sráz hory, na níž bylo jejich město vystavěno, aby ho svrhli dolů. On však prošel jejich středem a bral se dál. (L 4,28-30)

Pokoj vám, milé sestry, milí bratři. To dnešní čtení z evangelia Lukášova není jen zpráva o tom, že Ježíš v Nazaretu (ve svém rodišti) neuspěl. Vlastně to není ani pouhé tvrzení o tom, že nikdo není prorokem ve své vlasti. Tento příběh dosvědčuje, jak vrtkává je lidská náklonnost a přízeň. Ježíš čte z Izaiášova proroctví a bez rozpaků přečtené vztahuje na svoji osobu. Zároveň také připomíná Boží záměr. Bůh lidem nepřipravuje trápení, zahynutí, ale pomoc, uzdravení, vysvobození.

Právě přečtený text Lukášova evangelia ukazuje, že tento Boží záměr se uskutečňuje v Synu Ježíši Kristu. Všem, tedy i nám, je zde položena otázka: Jak Ježíše přijmout. Zda ho přijmeme, i když vlastně o svém mesiášství dosud nepodává žádné mocenské, nadpřirozené důkazy.

Býval zaběhnutý řád, že když přišel do synagogy někdo významný, předložila se mu Písma a host byl vyzván, aby četl a připojil výklad. Ježíšovi podali knihu Izaiášova proroctví. A on sám si tam našel stať o tom, jak Bůh pověřuje svého služebníka, aby zvěstoval radostné poselství chudým, aby přinesl svobodu všem. Jistě to nebyla náhoda, že Ježíš četl právě toto místo. Mohl číst např. o Božích trestech, o zahynutí nespravedlivých. Mohl číst o Božím hněvu. O tom všem se v knize Izaiášově dočteme. Ježíš však čte o Bohu, který připravuje spásu pro všechny. Tuto zvěst vybral tehdy pro Nazaretské a právě tato zvěst prověřuje i nás. Ježíš Nazareťany znal, věděl o nich

všechno, a přece jim četl právě to, co mají slyšet všichni i dnes. Právě v tomto proroctví je odhalen Boží záměr s lidmi. Smíme na sebe vztahovat evangelium – dobrou zprávu a smíme z něho žít. Boží Syn přišel, aby vyhlásil milostivé léto. Milostivé léto, napořád!

V Izraeli bylo každý padesátý rok vyhlásováno milostivé léto. V tom roce měla být půda navrátna původním majitelům a měli být propuštěni všichni, kdo se pro dluhy dostali do otroctví. V milostivém létu měly být setřeny všechny sociální rozdíly. Milostivé léto mělo být vždy nový návrat k Hospodinu. K Hospodinu, který vyvedl Izraelce z otroctví, dal jim svobodu, dal jim zemi. Milostivé léto mělo Izraelcům připomínat, že patří Hospodinu a nikomu jinému. Proto měli propouštět otroky, proto měli být všichni svobodní.

Jak se toto ustanovení dodržovalo, si umíme představit. Milostivé léto bylo spíše výrazem touhy než řádem, který byl přísně dodržován. Proto všichni očekávali Mesiáše, který milostivé léto uskuteční. Ale dodnes mnozí nevidí, že se tak stalo. Nevidí, že když Ježíš přišel, učinil vše, co bylo slíbeno: zvěstoval evangelium chudým, uzdravoval, potěšoval. Platí to i dnes? Když nás Kristus zbavuje hněvu, závisti, lakomství, podléhání hříchu, když nás zbavuje strachu ze smrti – co je to jiného než milostivé léto Hospodinovo? Ježíšovým posluchačům v synagoze se výklad zpočátku jistě líbil. To proroctví dobře znali a jistě rádi slyšeli, že se brzy splní. Žádný kazatel není více oblíben než ten, který říká to, co rádi slyšíme. Jenomže došlo ke zvratu: Ježíš nenechal Nazaretské na pochybách, že se toto proroctví vztahuje přímo na něho.

A ti se vzepřeli: Přece není možné,

aby tento tesař byl Hospodinův vyvolený! Není možné, že by Boží království vcházelo do života tak neokázale, tak obyčejně! Neuvažujeme právě tak často i my? Netoužíme po ohromujících věcech? Co je kázání evangelia ve srovnání s efektivní činností současného světa? Co je víra a láska ve srovnání s viditelnou mocí světa? Blahoslavený, komu není Ježíš málo! Nazaretští nevěří – chtějí zázrak. Ale ten právě Ježíš neudělá. Vlastně se rozhodl jednou provždy, již při pokušení na poušti. Zázrak není způsob, jak na lidi zapůsobit. Zázrak je Boží odpověď na pokornou víru, na prosbu o slitování. Zázrak už vůbec není donucovací prostředek. Ježíš činí zázraky i dnes. Ovšem ne takové, jaké bychom si přáli my. Jestliže na světě působí jeho Duch i dnes – a on jistě působí – pak to znamená, že se i dnes svým způsobem dějí zázraky.

I dnes platí, že Duch Boží vane, kam chce. Vždy však vane tak, že je to pro naši spásu. Člověk ale často nechápe.

V současnosti se nacházíme v období velké zdravotní krize – koronavirus. To na nás přeci neposlal Pán Bůh. To je výsledek našeho, lidského nepořádku. Nazaretští chtěli Ježíše zabít. On však prošel jejich středem. Važme si evangelia Kristova a Kristova života v nás. Nenechme ho odejít naším středem. Nedopustíme, aby od nás šel dál.

Duch Hospodinův je nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy. Amen. (L 4,18-19)

Věra Říhová

Z kazatelského plánu

4. neděle po Zjevení - Křtu Páně

Bože, tvoje spravedlnost až k výšinám sahá, vykonal's veliké věci. Bože, kdo je tobě roven! (Žalm 71,19)

První čtení: Jeremjáš 1,4-10

Tužby:

1. Abychom rostli v poznání Božího stvořitelského a vykupitelského díla, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom v každodenním životě řídili se moudrostí Božího slova, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, ty víš, že pro naši lidskou křehkost sami nemůžeme obstát ve zkouškách života. Pomoz nám šťastně překonat všechny nástrahy zla! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 13,1-13

Evangelium: Lukáš 4,21-30

Verše k obětování: Žalm 71,23-24

Verš k požehnání: Lukáš 4,18

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, prameni všeho dobra, děkujeme ti, žes nás při večeri Páně nasytil nebeským chlebem a kalichem spásy. Dej, ať nás tyto svátostné dary promění tak, aby svět viděl naši víru! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 11, 21, 66, 74, 75, 173, 177, 313

Bože, Pane náš, není toho málo, co nám odpouštíš. Děkujeme za tvé milosrdenství. Věříme, že o nás víš, a děkujeme za naději života věčného.

Jsmo tu, abychom byli

Dokončení ze str. 1

vložil režisér Mike Flanagan do úst jedné z hrdinek, učitelce Erin, nádherné vyznání, možná teologicky ne zcela přesné, ale o to působivější: „To je ten problém. To slovo. Já. Nezáleží na tom, kde cokoli končí a kde já začínám. Už nejsem. Mé jméno, osobnost a rozhodnutí, to přišlo až po mně. Byla jsem před nimi a budu i po nich. A to ostatní jsou jen obrázky, které jsem cestou zahlédla. Pomíjívané obrázky. A já jsem blesk, co přeskakuje. Jsem energie a vracím se zpátky. Tím, že si vzpomínám, se vracím domů. Jsem jako kapka vody vracející se do oceánu, do něhož jsem vždy patřila. Konečně do sebe všechno zapadne. Čas neexistuje. Smrt neexistuje. Život je přání, které si přejeme znovu a znovu až na práh věčnosti. A já jsem všechno v něm. Jsem všechno na světě. JSEM TU, ABYCH BYLA.“ **Lukáš Bujna**

Rozhovor s kaplankou Alenou Naimanovou

Dokončení ze str. 1

když jsem v osmdesátých letech chtěla chodit do domova důchodců vícekrát nežli 2x ročně, pokáral mne odpovědný tajemník, jak si to představuji, že „nenechám ty lidi v klidu umřít“. Bohužel jsem měla dost smůlu na podobně smýšlející státní představitele, a tak jsem hledala jiný způsob a přístup. Udělala jsem si kurz trénování paměti, který je stále populární a kde jsem mohla také „civilně“ pastoraovat. Ve svém důchodovém věku jsem se přihlásila na kurz pro nemocniční kaplany a letos začínám 5. rok této služby, v nemocnicích na následné péči v Rychnově nad Kněžnou a na LDN v Jaroměři. Začala jsem „z ničeho“, jako první a jediný kaplan. Dnes v naší oblastní nemocnici v Náchodě, pod kterou také spadám, jsme už 4 (všichni jsou mladší). V minulém covidovém roce začalo být i řídicím orgánům jasné, jak důležitá je kaplanská nemocniční služba i pro personál.

Papež František v encyklice rozjímá nad podobností o milosrdném Samaritánovi

a všimá si například prostého faktu, že si Samaritán na zraněného udělal čas. Myslím, že to je jeden z důvodů, které klienti/pacienti opravdu ocení, že kaplan nespěchá tak jako sestry, doktoři a ostatní personál v nemocnicích. Čím konkrétně tento čas se „zraněnými“ vyplní, o čem lidé chtějí nejčastěji mluvit?

Záleží na tom, kde nemocniční kaplan pracuje. Někdo chce mluvit o své nemoci a vyhlídkách na uzdravení. Jiný má starost především o rodinu. Někdo si potřebuje srovnat dosavadní život, své hodnoty. Někdo chce jen, aby ho někdo vyslechl, naslouchal. Někteří lidé mají po covidu problémy s uzdravením, jejich problémy se táhnou několik (dlouhých) měsíců. Někdo potřebuje povzbudit, aby svou situaci nevzdával, když všechno nejde tak, jak předpokládal.

Na oddělení LDN je situace o to těžší, že tam jsou hospitalizováni především starší a málo mohoucí či nemohoucí pacienti. Někteří očekávají skoro zázraky, a jsou zklamaní a až apatičtí, když poznávají, že jejich léčba je

pomalá a pobyt velmi zdoluhavý. Mnozí z nich se dožívají skoro 100 let. Stává se, že je jejich rodina už nechce zpátky domů. Někdy proto, že „děti“ jsou ve věku 70 let a samy nemocné by je těžko zvládaly, nebo ještě pracují či pomáhají svým dětem a vnoučatům. Problém je i s tím,

že chce každý „domů“, ne do nějakého ústavu. To jsou lidé, kteří čekají na návštěvu, slovo povzbuzení, posily, modlitbu...

V souvislosti s prací nemocničních kaplanů jsem slyšela postesk jednoho z nich nad tím, jak je jejich služba vnímána v české společnosti: nabídnete-li pacientovi službu faráře, první asociací je smrt, „to už je to se mnou zlé“, nabídnete-li službu psychologa – „mají mě za blázna...“. Vnímala jste někdy něco podobného? Nebo je podobné vnímání již překonáno, vztahovalo se k samým počátkům kaplanství? Jak zřejmá jsou specifika identity Vaší služby?

V nemocnicích, kde pracuji, se o službě kaplana už alespoň trochu ví. Někteří pacienti se sami hlásí o návštěvu, některé jsem už v minulosti navštívila (jsou tu opakovaně). Ti, co ještě nevědí,

o co jde, často upozorňují: „já nejsem věřící“ nebo se ptají, jestli jsem katolička. Obecně, když přijdu na pokoj, se chovám jako návštěva, která chce popřát zlepšení zdravotního stavu, případně si popovídat, potěšit. Ti noví rychle zjistí, že je k něčemu náboženskému nenutím, a nemají se mnou problém. Za 4 roky působení byli jen 2 lidé, kteří řekli jasně, že ode mne nic nechťejí, ať je ani nezkouším oslovit. Slyší však, jak mluvím s druhými. Také se najdou takoví, kteří mne zkouší ze znalosti Bible nebo rozdílů mezi církvemi. Sestřičky na odděleních mne většinou upozorní, kdo by duchovní podporu asi potřeboval.

Myslím si, že kategoriální pastorační (pastorační v různých prostředích) je v dnešním světě velmi důležitá, a že její civilní projev má lepší vyhlídky k tomu, aby se lidé nebáli si přiznat, že spiritualita neznamená jen „nějaké náboženství s podivnými projevy“, ale že je to samozřejmá součást života každého člověka. Je to přirozené uvědomění si „kdo jsem, jaký smysl má můj život, kam směřuji.“ Pokud si toto člověk uvědomí, může na kvalitě svého života vědomě (a třeba i s pomocí kaplana) pracovat.

Děkuji za rozhovor

KB

Nad zveřejněním prvních výsledků...

Dokončení ze str. 1

společnosti se nepřehlásili, je 960 201, bez náboženské víry je 5 027 141 a těch, kteří rubriku nevyplnili, bylo 3 162 540. Ze statistiky je zřejmé, že v naší společnosti převažují ti, kteří se ke křesťanství ani k jinému náboženství nepřihlašují.

Ze sčítání v roce 2011, které proběhlo před deseti lety, byl zpracován podrobný „Atlas náboženství Česka“, vydaný v nakladatelství Karolinum v Praze roku 2017. Dá se předpokládat, že i dostupná data z letošního sčítání budou zpracována a bude představena situace s ohledem na víru a náboženství občanů.

Na již zveřejněných statistikách podle jednotlivých krajů vidíme, kde má naše církev relativně více svých členů, jako je například Praha, Středočeský kraj, Královéhradecký kraj, ale i Jihomoravský nebo Moravskoslezský. Zajímavé je srovnání s Českobratrskou církví evangelickou, která má významný počet svých členů také v Praze a Středočeském kraji, ale i v Jihomoravském kraji a Zlínském kraji. Uvidíme také ještě, jaké budou počty dalších křesťanských církví a náboženských společností nebo směrů.

Do výsledku zjištění vztahu občanů ke konkrétním církvím se promítá více faktorů. Prestiž křesťanských církví, která byla v naší společnosti po roce 1989 vysoká, se snižuje i různými mediálními případy.

Zveřejněný výsledek není rozhodně důvodem k radosti a spokojenosti, ale na druhé straně ani není třeba z něho malomyslnět. V každém případě si máme vážít každého člena naší církve, věnovat se trpělivě Ježíšem Kristem danému poslání a tvořit v našich náboženských obcích přívětivé a přitažlivé prostředí. Situace označovaná jako křesťanství v diaspoře je pro církev zvláštní výzvou a příležitostí ke srozumitelnější interpretaci duchovních hodnot evangelia a bohatství tradice.

Údaje ze sčítání obyvatel budou ještě podrobněji zveřejňovány a následně zhodnocovány sociology, a to se týká i výsledků, odrážejících život církvi a náboženství, které procházejí v naší zemi i v celé evropské civilizaci proměnami.

Tomáš Butta

Hrst vzpomínek na bratra faráře...

Dokončení ze str. 2

Nováka a mnohé další. Rovněž u nás vystupovali různí umělci – např. manželé Jana a Luboš Svobodovi... Bratr farář byl zvyklý připravovat dětské, například vánoční besídky. Pro svou mládež však jen naznačil cestu a pak světil celou přípravu mladým. Stejně to bylo v přípravě a tvorbě křesťanských songů skupiny Logos... V těch intenzivních letech našich životů se mnohé proměňovalo a bylo v pohybu. Hezká proměna se udála i ve vlastní mládeži. V prvních letech mládeže si dost lidí při večerech odcházelo zakouřit a bratr farář pochopitelně také. Za několik let poté se stalo, že kancelář, kde jsme se scházeli, sice byla dobře vyuzená, ale z mládeže nekouřil nikdo.

Milan chtěl, abychom stále rostli ve víře. Například tím, že na mládežových večerech jsme se často podíleli na programu – především na četbě a výkladu biblických textů. Kdo měl výklad, míval zpravidla i modlitbu. Jednu dobu jsme byli pověřováni i úkoly dělat referát z teologických knih, které nám bratr farář doporučil. To pro nás byly nové světy. Někteří mladí lidé chodili jen do mládeže a méně už na bohoslužby. Ale i tam se snažil pověřovat nás bratr farář lektorským čtením – už v polovině let sedmdesátých. Zapojoval lidi z mládeže do dění v náboženské obci. A to možná mělo i nechtěný vedlejší účinek, že ti starší a staří se někdy cítili jakoby „na druhé koleji“. Vím však, že to nikdy nebyl Milanův záměr. Na straně druhé zapojení mladí lidé byli pro dění ve sboru přínosem. Někteří se ocitli v radě starších, jiní se stali laickými kazateli. Tak tomu bylo i v životní cestě dlouholeté rudolfovské farářky sestry Ludmily Šimonové. Dá se říci, že Milan hodně sázel na mladé lidi, které dokázal vnímat jako sobě rovné a vidět jejich budoucí potenciál. Nebál se dát nám šanci a to bylo úžasné i zavazující...

MILAN ODCHÁZÍ

Stát se to vlastně muselo. Rudolfovská mládež byla poměrně známá a tahle popularita s pokračující normalizací přinesla své „ovoce“ v podobě většího sledování. Nejdříve se zdálo, že se pomalu a jistě rozpadneme a takzvaně vyšumíme. Jenže ono se stalo,

že namísto těch, kteří odcházeli, přicházeli další noví mladí lidé a část z nich uvěřila a zůstávala. Milan byl těžko přehlédnutelný, a i když pořádané aktivity často nazýval pro režim co možná nejpříjemnější – jako mírové semináře například – ta hra se nedala hrát do nekonečna. Milan se nám příliš nesvěřoval, ale v druhé polovině let sedmdesátých začal naznačovat, že možná v Rudolfově skončí. V sedmdesátém osmém roce odvezla StB část mládežníků po jednom účinkování s pásmem o M. L. Kingovi na výslech. Pro mne si zase dojeli do zaměstnání. V tu dobu jsme měli dojem, že mládež nějakým způsobem rozpráší. Nakonec se to vyřešilo úplně jinak. Bratra Milana a jeho rodinu vzali na milost, s tím, že bude moci dál sloužit, ale jinde a totiž v Plzni. A k nám do Rudolfova přišel už starší kněz, bratr farář Vědl. Tak nastalo na Rudolfově zvláštní období, kdy jsme se snažili udržet mládež, i když jsme určité aktivity dělali jaksi stranou – například jsme se začali scházet k modlitbám v rodinách, pořádali jsme utajené výlety (za bratrem Milonem Zemenem do Českého Krumlova) apod. Bratr Matyáš za námi jezdit nemohl, a tak jsme jezdili my do Plzně a mladí lidé z jeho plzeňské skupinky mládeže zase za námi. Až v devadesátých letech jsme pak dvakrát mohli u nás v Rudolfově bratra Milana přivítat. Dodnes mě mrzí, že jsem si nenašel více času na poslední seminář Společnosti Jana Jesenia, který se konal na Domečku v Trhových Svinech. Byl jsem sice tím, kdo Milanovi umožnil toto konání a byl jsem vlastně hostitelem. Nikoli však účastníkem setkání. V té době již Milan zápasil s těžkou nemocí. Přesto sloužil až takzvaně do posledního dechu své milované církvi. Právě tím způsobem, který považoval za potřebný. Oživováním odkazu české historie, který by pomohl nové generaci zachovat si historickou paměť. Jen se bohužel nenašli pokračovatelé a Společnost Jana Jesenia po Milanově odchodu poněkud přestala existovat.

Nedlouho před jeho skolem jsem bratra faráře navštívil v hospicu. Mohl jsem s ním mluvit a byl to rozhovor s člověkem smířeným a pokojného srdce. Díky za jeho život a službu. **Karel Filip**

Nedívejte se nahoru!

Televize Netflix uvedla film, který u nás jde pod názvem *K zemi hled!* Film je zajímavý a lidé o něm hodně diskutují. Možná proto, že se zdá aktuální – je o hrozbě, která se na nás řítí a může vyhubit všechny lidi na planetě. Lidstvo reaguje různě – někdo si reálného nebezpečí prostě nevšimá, jiní je popírají. V závěrečné scéně filmu, kdy už je jasné, že asteroid Země zasáhne, sedí malá společnost u stolu a večerí. Někdo navrhne – co kdybychom se pomodlili? Rozpačité pohledy naznačují, že vlastně nevědí jak. Ujme se toho mladík, do něhož by to nikdo neřekl. Baseballová čapka nasazená obráceně, z toho, co o něm víme, plyne, že se vyzná tak nanejvýš v počítačových hrách. V jedné scéně mezi řečí, na otázku, jestli věří v Boha, utrousí: „Jó, no, naši jsou evangelíci... Teda, nenávidím je..., ale našel jsem si k němu jinou, vlastní cestu.“ Ruce kolem stolu se spojí a mladík váhavě pronáší: „Otče náš a všemohoucí Spasiteli, dej nám, prosím, milost, navzdory naší pýše, a odpuštění, navzdory pochybnostem. Ale hlavně, Pane, nás s láskou provázej těmito těžkými časy. Dej, ať všechno, co se stane z tvé vůle, přijmeme s odvahou. A otevři nám srdce...“

Originální název filmu *Don't look up!* by se měl správně přeložit *Nedívejte se nahoru!* Popírači nebezpečí sugerují lidem, ať nehledí k nebi, ať se pěkně koukají jen na zem. Možná proto film tolik diváků oslovil. Opravdu reagujeme různě, a většinou nerozumně, na nebezpečí, jež se na nás valí. A tak kdyby někdo přeče jen pohlédl vzhůru – má tu k tomu velmi inspirativní modlitbu.

Vladimír Šiler

Zprávy

Zveme vás do divadla MANA

Srdečně vás zveme na novou inscenaci Vršovického divadla MANA s názvem *Víra! Lásko! Naděje?*, podle románu Aloise Jiráska *Temno*. Jedná se o příběh lásky v osudově rozpolceném světě.

Hrají: Tomáš Novotný, Tereza Vítů / Yvona Stolařová, Matěj Vejdělek, Lucie Domesová, Libor Hruška, Jakub Kropáček.

Režie: Josef Kačmarčík

Datum uvedení: středa 9. 2. 2022 v 19.30. Ve Vršovickém divadle MANA v Husově sboru, Moskevská 967/34, Praha 10

Prodej vstupenek: Na www.vrsovickedivadlo.cz, na pokladně divadla a na farním úřadě Husova sboru.

Pro členy CČSH a jejich přátele sleva 1+1 zdarma.

red

Ekumenická studentská slavnost 2022

V rámci celosvětového projektu „Týden modliteb za jednotu křesťanů“ CČSH ve spolupráci s ERC ČR uskutečnila již 15. ročník Ekumenické studentské slavnosti. Akce se konala v úterý 18. ledna 2022 od 18:00 a byla zároveň vysílána online prostřednictvím streamu na FB stránce „Kostel sv. Václava na Zderaze“. Ekumenickou studentskou slavnost každoročně slouží studenti z řad pražských teologických fakult a škol a v kázání se jejich zástupci střídají. Letos kázáním posloužil studentský zástupce ETF UK Karel Pacovský, dále slavnost sloužili studentští zástupci za HTF UK, KTF UK, VŠZSP a VOŠ HITS, JABOK, IES, ETS. Na závěr shromáždění pozdravili akademičtí zástupci výše uvedených pražských teologických fakult a škol. Mottem letošního ročníku byl verš „Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ Mt 2,2.

red

Sváteční slovo

V neděli 30. 1. 2022 ve 12.25 můžete zhlédnout v České televizi na programu ČT2 Sváteční slovo s Miroslavem Kubičkem z NO Brno II.

M. Kubičková

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Kázání v Nazaretu

V textu jsou vynechané dvojice písmen. Najdete je v nápovědě, ovšem v přeházeném pořadí.

..D.. PR..OK NE.. ..T.. VE S.. V..S..

Nápověda:

ÁN, OR, LA, ŽÁ, VÉ, VÍ, NÍ, NÝ, TI

(Řešení z č. 3: První zázrak.)

Jana Krajčířiková

Z ekumeny

DISKUSNÍ PANEĽ „ŽENY V SYNODALITĚ“

Ženy na vedoucích pozicích v církvi se během akce pořádané australským velvyslanectvím při Svatém stolci, Georgetownskou univerzitou a jezuitským časopisem *La Civiltà Cattolica* setkaly při panelové diskusi nad tématem „Ženy v synodalitě“. V říjnu 2021 papež František zahájil celocírkevní konzultace, známé jako Synoda o synodalitě, které budou zakončeny vrcholným setkáním biskupů ve Vatikánu v roce 2023 a měly by se do nich zapojit všechny úrovně katolické církve od farností po biskupské konference. Pokud bude papežův projekt úspěšný, chystá se zvýšit zapojení nejmarginalizovanějších skupin v církvi, včetně žen. „*Naší úlohou je přivzít do tohoto procesu, do diskusí a reflexí - více a více žen,*“ řekla sestra Patricia Murrayová, výkonná tajemnice Mezinárodní unie generálních představených a členka Spirituální komise Synody. „*Zvláště těch, které se cítí velmi opomíjeny, na které církev zapomněla nebo se cítí od církve odizeny.*“ Akce „Ženy v synodalitě“, která proběhla 16. prosince, se zúčastnila Australanka Susan Pascoeová, která pracuje v Metodické komisi Synody a je předsedkyní Australské rady pro mezinárodní rozvoj; sestra Nathalie Bequartová, první náměstkyně Biskupské synody; Myriam Wijlensová, jedna z mála církevních odbornic na kanonické právo a poradkyně Biskupské synody; a sestra Beatrice Fayeová, členka Teologické komise Synody a členka Africké výzkumné skupiny pro mezikulturní filosofii.

CÍRKEV A NÁBOŽENŠTÍ PŘEDSTAVITELÉ Z CELÉHO SVĚTA VZDALI HOLD ŽIVOTU DESMONDA TUTU

Desmond Mpilo Tutu (7. října 1931 – 26. prosince 2021) byl jihoafrický anglikánský arcibiskup, teolog a bojovník proti apartheidu a za lidská práva. V r. 1984 se stal druhým Jihoafričanem, který obdržel Nobelovu cenu míru. V letech 1985–1986 byl biskupem v Johannesburgu a poté v letech 1986–1996 arcibiskupem v Kapském Městě. V listopadu 2008 zahájil celosvětovou kampaň proti lovu velryb, kterou podporuje Mezinárodní fond na ochranu zvířat (IFAW) nebo např. herec Pierce Brosnan a jejímž cílem je úplný zákaz lovu velryb.

Arcibiskup Thabo Makgoba, jeden z lidí jdoucích ve šlépějích Desmondův Tutu jako arcibiskup v Kapském Městě a metropolita Anglikánské církve v Jihoafrické republice, oznámil, že zemřel „the Arch“, jak byl láskyplně nazýván 26. prosince, který je v Jihoafrické republice příhodně oslavován jako „Den Dobré vůle“. Rev. Dr. Makgoba napsal: „*Přestože truchlíme nad jeho odchodem, jako křesťané a lidé víry musíme také oslavovat život hluboce duchovní osobnosti, pro niž alfou i omegou – výchozím i konečným bodem, byl jeho vztah s naším Stvořitelem. Bral Boha, Boží záměr a Boží stvoření smrtelně vážně. Modlitba, Písmo a služba lidem, které mu Bůh světil do péče, byly středem jeho života.*“ „*Absolutně věřil, že každý z nás je stvořen k obrazu Božím a jako s takovým by s ním měli ostatní zacházet. Tohoto přesvědčení nedosáhl díky sváteční kontemplaci; ale vzešlo z jeho víry a bylo podloženo hlubokým prožitkem. Chtěl, aby každá lidská bytost na zemi zakusila svobodu, mír a radost, kterou může zakusit každý z nás, pokud opravdově respektujeme jeden druhého jako lidé stvoření k Božím obrazu.*“ Úřadující generální tajemník Světové rady církví (SRC) Rev. Prof. Dr. Ioan Sauca řekl, že arcibiskup Tutu byl stálým přispěvatelem ekumenickému hnutí během radostných chvil i časů velkých výzev a naučil nás všechny, jakou hodnotu má vytrvalost. Jihoafrická katolická biskupská konference uvedla na své webové stránce: „*Odpočívej v pokoji, emeritní arcibiskupe Desmonde Tutu. Arcibiskupa budeme mít v paměti pro jeho nesmírný duchovní přínos osvobození a demokracii v Jihoafrické republice, důvod, pro který se stal laureátem Nobelovy ceny míru. Jeho hledání spravedlnosti pokračovalo, když se stal předsedou Komise pro pravdu a smíření – i nadále.*“ Laureát Nobelovy ceny za mír Adolfo Pérez Esquivel se zamyslel nad velkým zaujetím a bojem D. Tutuho za uznání, že všechny lidské bytosti jsou si rovny bez ohledu na barvu pleti, pohlaví, společenskou vrstvu nebo náboženské přesvědčení. „*Všichni máme stejné právo na důstojný a spravedlivý život; za to bez ustání bojoval, když bojoval proti jihoafrickému apartheidu a překračoval hranice, aby přinášel svůj hlas a vhléd pro blaho lidí, života a rovnosti,*“ napsal Esquivel. „*Víme, že svět, o kterém rozvažujeme a sníme, není tím světem, ve kterém žijeme, ale musíme vynaložit veškeré úsilí, abychom dosáhli spravedlivějšího a bratrštějšího světa pro celé lidstvo, což bylo Tvým učením. Díky, bratře.*“

Článek byl zkrácen, celý článek je k dispozici na stránkách:

<https://www.oikoumene.org/news/church-and-religious-leaders-worldwide-pay-tribute-to-desmond-tutus-life>

přeložila: Kateřina Vítková

Zdroj: www.oikoumene.org

www.aktualne.cesh.cz

